

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
W BIAŁYMSTOKU**

Egz. Nr 1

**Sprawozdanie z kontroli doraźnej
Domu Pomocy Społecznej
dla osób przewlekle psychicznie chorych
w Jałowie, ul. Leśna 11, 16-050 Michałowo**

Białystok – maj -2009r.

22.09

SPRAWOZDANIE

z kontroli doraźnej Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Jałowie 11, 16-050 Michałowo, przeprowadzonej w dniu 8 kwietnia 2009r. w związku ze skargą Pani Anny Jakubczyk mieszkanki Domu dotyczącą nieprzestrzegania praw mieszkańców oraz braku dostępności mieszkańców do informacji o swoich prawach.

Dom Pomocy Społecznej w Jałowie prowadzony jest przez powiat białostocki. Zarząd Powiatu Białostockiego posiada zezwolenie Wojewody Podlaskiego na prowadzenie Domu na czas określony do dnia 31.12.2010 r.

Adres siedziby: Jałówka ul. Leśna 11, 16-050 Michałowo. Dom przeznaczony jest dla osób przewlekle psychicznie chorych – 85 miejsc. Dyrektorem Domu Pomocy Społecznej jest Pan Jan Steckiewicz.

Kontrolę przeprowadziły – Ewa Feszler – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, Mieczysława Nartowicz - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku - kierownik zespołu, na podstawie upoważnienia Nr 100 z dnia 21 kwietnia br., (PS.VI.EF.0939-100/09) wydanego w imieniu Wojewody Podlaskiego przez Andrzeja Kozłowskiego – dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Przedmiot kontroli: przestrzeganie praw mieszkańców oraz dostępności mieszkańców do informacji o swoich prawach.

Ustalenia kontroli

W dniu kontroli w Domu przebywało 86 mieszkańców, w tym 4 osoby były w szpitalu, a 3 osoby u rodziny. Wśród mieszkańców 13 osób jest ubezwłasnowolnionych, opiekunami prawnymi 10 mieszkańców są członkowie rodzin, 3 mieszkańców - pracownicy Domu. Jeden mieszkaniec ubezwłasnowolniony jest częściowo. Kuratorem dla tej osoby jest członek rodziny.

Prawa i obowiązki mieszkańców Domu zawarte są w Regulaminie Organizacyjnym Domu (§ 9 i 10 – akta sprawy nr 1). Nowoprzybyłego mieszkańca zapoznaje z Domem, współmieszkańcami oraz Regulaminem, w tym z prawami i obowiązkami pracowników

socjalny. Mieszkaniec na piśmie poświadcza, że zapoznał się z Regulaminem organizacyjnym, w tym z przysługującymi mu prawami i obowiązkami. Powyższe oświadczenie znajduje się w aktach mieszkańca. Ponadto, prawa i obowiązki mieszkańców wywieszone są na korytarzu na tablicy informacyjnej.

Zawarte w Regulaminie prawa gwarantują mieszkańcom w szczególności wolność, godność, intymność i poczucie bezpieczeństwa. Uwzględniają rozwój osobowości, utrzymywanie i rozwijanie kontaktów z rodziną i środowiskiem, korzystanie z wszystkich usług świadczonych przez Dom oraz zapewniają bezpieczne przechowywanie środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych w depozycie.

Mieszkańcy mogą swobodnie poruszać się po posesji Domu. Brama wjazdowa w ciągu dnia jest otwarta, a zamykana na noc. Mieszkaniec wychodząc poza teren Domu swoje wyjście (dokąd wychodzi i przybliżony czas powrotu) zgłasza pielęgniarce lub pracownikowi będącemu na dyżurze. Mniej sprawni mieszkańcy poza teren Domu wychodzą z pracownikiem.

Pracownicy Domu przed wejściem do pokoi mieszkańców pukają. Używają zwrotów grzecznościowych Pan/Pani. Zabiegi rehabilitacyjne przeprowadzane są z zachowaniem zasad intymności i poszanowania godności.

Dom zapewnia mieszkańcom zgodnie z obowiązującymi przepisami 3 posiłki dziennie wydawane w następujących godzinach tj.

- śniadanie 8⁰⁰-10⁰⁰,
- obiad 13⁰⁰-15⁰⁰,
- kolacja 18⁰⁰-20⁰⁰.

Po przeanalizowaniu jadłospisów za miesiąc kwiecień ustalono, że nie we wszystkie dni zachowany był wybór drugiego zestawu posiłków. Mieszkańcy spożywają posiłki na stołówce lub w pokojach mieszkalnych, w razie potrzeby są karmieni.

Dom zapewnia mieszkańcom całodobowy dostęp do podstawowych produktów żywnościowych oraz napoi. Produkty żywnościowe oraz napoje dostępne są w kuchence pomocniczej.

W okresie objętym kontrolą, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Białymstoku w dniu 07.05.2008 r. przeprowadził w Domu kontrolę kompleksową bloku żywienia. Podczas kontroli dokonano oceny:

- stanu sanitarno-technicznego i porządkowego pomieszczeń bloku żywienia,
- środków spożywczych i ich jakości, warunków przechowywania, oznakowania i terminów ważności,

- prawidłowości prowadzenia procesów technologicznych,
- prawidłowości i skuteczności przeprowadzanych procesów mycia i dezynfekcji,
- prawidłowości prowadzenia dokumentacji i zapisów dot. realizacji zasad dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej oraz stopnia wdrażania zasad systemu HACCP,
- prawidłowości przechowywania kontrolnych próbek żywności,
- stanu higieny i zdrowotności pracowników i osób biorących udział w procesie produkcji posiłków,
- oceny sposobu żywienia pensjonariuszy.

Z pisma Nr HŻ-09-1-32/08 z dnia 10.06.2008r skierowanego przez PPIS w Białymstoku do Dyrektora DPS w Jałowie wynika, że w żywieniu pensjonariuszy wystąpiły następujące nieprawidłowości: stwierdzono niższe w stosunku do zaleceń zużycie produktów bogatych w węglowodany, wapń, witaminę A, witaminę b2, witaminę C. Stwierdzono za dużą podaż produktów bogatych w tłuszcz i witaminę B1.

W trakcie kontroli ustalono, że Dom zakupił dla mieszkańców odzież, obuwie, środki czystości i higieniczne, zgodnie z przedłożonym zestawieniem w 2008 r. na łączną kwotę 1124,33 zł, a I kwartale 2009 r. na łączną kwotę 3169,71 zł (Akta sprawy nr 2) W trakcie wizytacji pokoi mieszkalnych oraz rozmów z mieszkańcami ustalono, że mieszkańcy również z własnych środków kupują potrzebną lub brakującą im odzież i obuwie, środki kosmetyczne i higieniczne. Odzież znajdowała się w szafach, środki czystości i higieny osobistej w szafkach przyłóżkowych lub w łazienkach. Odzież i pościel były czyste, niezniszczone. W trakcie kontroli nie stwierdzono braków w zakresie zaopatrywania mieszkańców w wymagane liczby zestawów odzieży i obuwia, dostosowanych do pory roku.

Pościel, ręczniki, odzież mieszkańców prane są pralni Domu. Sprawniejsi mieszkańcy w rozmowie potwierdzili, że drobne przepierki sami robią w łazienkach lub w pomocniczym pomieszczeniu do prania i suszenia.

Wszyscy mieszkańcy, poza jedną osobą, która zgłoszona jest do lekarza rodzinnego w NZOZ w Michałowie, zgłoszeni są do lekarza pierwszego kontaktu w Szymkach. Lekarz rodzinny przyjeżdża do mieszkańców na wizyty dwa razy w tygodniu w poniedziałki i czwartki lub częściej jeśli jest taka potrzeba. Mieszkańcy Domu korzystają z usług lekarzy specjalistów zatrudnionych w poradniach specjalistycznych w Białymstoku, do których są dowożeni samochodem Domu.

Dom zapewnia mieszkańcom kontakt z psychologiem oraz lekarzem psychiatrą. Psycholog jest zatrudniony w Domu na 1/5 etatu. Pracuje w soboty w godzinach 7⁰⁰-15⁰⁰.

Zgodnie z umową zawartą pomiędzy Domem a NZOZ IDEA (akta sprawy nr 3) w Białymstoku mieszkańcy objęci są konsultacjami lekarza psychiatry w zakresie psychiatrii, psychologii i padaczki. Jest on w Domu raz w tygodniu, a także w razie potrzeby częściej.

Dom ponosi odpłatność za leki, do wysokości limitu ceny. Faktury za leki wystawiane są na Dom, następnie pielęgniarka opisuje fakturę wypisując którego mieszkańca są poszczególne leki oraz kwotę w jakiej wysokości dany lek jest refundowany a w jakiej ma zapłacić mieszkaniec.

W okresie objętym kontrolą mieszkańcy nie uczestniczyli w turnusach rehabilitacyjnych. Korzystali natomiast z dofinansowania do sprzętu ortopedycznego tj. w 2008 roku dofinansowano zakup wózka inwalidzkiego, sprzętu stomijnego, ortezy stawu ramiennego, materaca przeciwoleżynowego, peruki, ortezy stawu kolanowego z zawiasem oraz pieluchomajtek, w 2009 r. – wózka inwalidzkiego oraz pieluchomajtek.

Technik fizjoterapii prowadzi z mieszkańcami zajęcia ogólnousprawniające oraz zabiegi zlecane przez lekarza rodzinnego. W 2008 roku zabiegami było objętych 30 mieszkańców, w 2009 roku do dnia kontroli – 26 mieszkańców.

Pracownicy działu terapeutyczno-opiekuńczego sukcesywnie przechodzą szkolenia w zakresie pracy z osobami przewlekle psychicznie chorymi. W okresie od 1 września 2006 r. do 28 lutego 2007 r. pracownicy działu terapeutyczno-opiekuńczego uczestniczyli w warsztatach szkoleniowych w zakresie prowadzenia treningów umiejętności społecznych. Szkolenie przeprowadzili pracownicy SP ZOZ w Choroszczy zgodnie z umową zawartą w dniu 31 sierpnia 2006 r. pomiędzy DPS w Jałowie a Stowarzyszeniem ISKIERKA i SP ZOZ w Choroszczy (akta sprawy nr 4).

Ponadto, kierownik działu terapeutyczno-opiekuńczego oraz starsza pielęgniarka posiadają specjalizację w zakresie pielęgniarstwa psychiatrycznego.

Dom podejmuje działania na rzecz podtrzymania kontaktów z rodziną i społecznością lokalną. Pracownicy socjalni informują członków rodzin o stanie zdrowia mieszkańca i jego potrzebach, zachęcają do odwiedzin mieszkańców. Dom umożliwia kontakt telefoniczny. Mieszkańcy korzystają z telefonu znajdującego się w pokoju opiekunów i zgodnie z bilingiem ponoszą koszt wykonanych rozmów. Dom stwarza warunki do odwiedzania mieszkańców przez rodziny i znajomych. Osoby odwiedzające spotykają się z mieszkańcami w pokojach mieszkalnych, w pokojach dziennego pobytu lub pokoju gościnnym. Ustalono, że stały kontakt z rodzinami utrzymuje 18 mieszkańców, a 32 osoby - okazjonalny. Na okres świąt zabieranych jest średnio 5 mieszkańców.

Pracownicy socjalni pomagają także w utrzymaniu kontaktów listownych. Całą korespondencję Domu, w tym korespondencję do mieszkańców listonosz przynosi do księgowości. Następnie pracownik socjalny przekazuje listy dla każdego adresata. Na prośbę mieszkańca pomaga mu go odczytać, a w przypadku pism urzędowych bardzo często wyjaśnić jego treść. Na budynku Domu umieszczona jest skrzynka pocztowa. Kiedy mieszkaniiec chce wysłać list, zostawia go wraz ze znaczkiem w księgowości skąd odbiera je listonosz.

W okresie objętym kontrolą, ze względu na stan psychofizyczny osób przebywających w Domu, nie były podejmowane działania zmierzające do ich usamodzielnienia.

Dom zapewnia mieszkańcom bezpieczne przechowywanie ich środków finansowych. Zasady postępowania z depozytami określa Instrukcja stanowiąca załącznik nr 1 do Zarządzenia wewnętrznego Dyrektora Domu Nr 5/2007 z dnia 07.12.2007 r. Opracowane zasady nie naruszają praw mieszkańców Domu, w tym ubezwłasnowolnionych do swobodnego korzystania ze środków zgromadzonych na depozytach. Zgodnie z § 12 środki pieniężne mieszkańców zdeponowane są na rachunku bankowym. W dyspozycji pracownika socjalnego jest pogotowie kasowe sum depozytowych mieszkańców w wysokości 5.000zł, dzięki któremu mieszkaniiec pieniądze z konta depozytowego może otrzymać w dniu złożenia dyspozycji. W chwili przyjęcia do DPS wszyscy mieszkańcy podpisują oświadczenie, że za rzeczy nie pozostawione w depozycie i środki pieniężne nie zdeponowane na koncie depozytowym, Dom nie ponosi odpowiedzialności.

W trakcie kontroli nie stwierdzono naruszania praw mieszkańców.

Anna Jakubczyk – 37 lat, ze zdiagnozowaną schizofrenią rezydualną oraz zespół uzależnienia alkoholowego. Zgodnie z orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS całkowicie niezdolna do pracy do dnia 31.10.2011 r., całkowita niezdolność do pracy powstała po 31.12.1998 r. Do Domu przybyła w dniu 05.03.2006 r. Mężatka, ma syna – 9 lat, który jest w rodzinie zastępczej. Częściowo ubezwłasnowolniona. Kuratorem jest brat, obecnie mieszkający za granicą. Utrzymuje systematyczny kontakt (telefoniczny i emailowy) z siostrą oraz pracownikiem socjalnym Domu. W dniu kontroli także dzwonił. W rozmowie z kontrolującymi powiedział, że jest zadowolony z opieki jaką w Domu ma zapewnioną jego siostra. Żadnych uwag do pracy personelu i świadczonych usług nie zgłasza. Pani Anna Jakubczyk w dniu kontroli nie była obecna. Z pracownikiem socjalnym była w Białymstoku. Robiła zakupy dla syna na I Komunię Św.

Dokonano wpisu do książki kontroli DPS pod pozycją 1/2009.

Podpisy kontrolujących

1/ Ewa Fender

2/ Mieczysław Karbasi